

Suvestinė redakcija nuo 2012-01-22 iki 2014-09-17

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [95-4044](#), i. k. 1092230ISAK00A1-473

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL DARBO RINKOS STEBĖSENOS SĄLYGŲ IR TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2009 m. rugpjūčio 4 d. Nr. A1-473
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 797 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 744 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymą“ pakeitimo“ (Žin., 2009, Nr. [90-3867](#)) 1.3 punktą:

1. T v i r t i n u Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 28 d. įsakymą Nr. A1-207 „Dėl ieškančių darbo asmenų registravimo ir apskaitos teritorinėse darbo biržose sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [84-3321](#));

2.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008 m. sausio 30 d. įsakymą Nr. A1-40 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. A1-207 „Dėl Ieškančių darbo asmenų registravimo ir apskaitos teritorinėse darbo biržose sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2008, Nr. [15-529](#));

2.3. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 28 d. įsakymą Nr. A1-208 „Dėl laisvų darbo vietų registravimo teritorinėse darbo biržose ir skelbimo sąlygų bei tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [84-3322](#)).

3. Šio įsakymo vykdymo kontrolę pavedu viceministrei Audrai Mikalauskaitei.

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

DONATAS JANKAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo ministro
2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-473
(Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo ministro
2010 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. A1-359
redakcija)

DARBO RINKOS STEBĖSENOS SĄLYGŲ IR TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašas (toliau vadinamas – šis Aprašas) reglamentuoja darbo rinkos stebėsenos organizavimo ir vykdymo sąlygas bei tvarką.

2. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

Ieškantis darbuotojų darbdavys – darbdavys, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekso (Žin., 2002, Nr. [64-2569](#)) 16 straipsnyje, ieškantis tinkamo darbuotojo už įmonės, organizacijų ribų.

EURES – visų Europos ekonominės erdvės valstybių narių valstybinių įdarbinimo tarnybų bendradarbiavimo tinklas, kurio paskirtis – užtikrinti laisvą darbuotojų judėjimą Europos ekonominėje erdvėje ir kurį koordinuoja Europos Komisija.

Kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai – diplomai, pažymėjimai ir kiti įstatymų nustatyta tvarka išduoti dokumentai, patvirtinantys asmens mokymosi rezultatus: švietimo programos, švietimo modulio baigimą, išsilavinimo, kvalifikacijos, kompetencijos įgijimą.

Nedirbantis asmuo – neturintis darbo (darbo santykių), nesiverčiantis individualia veikla (įskaitant individualių įmonių, kurioms Juridinių asmenų registre yra suteiktas likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statusas, bei kurios laikinai nevykdo veiklos ir tai yra deklaravę Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (Žin., 2004, Nr. [63-2243](#)) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka, savininkus), neįrašytas į kitam asmeniui išduotą verslo liudijimą, neturintis ūkininko statuso, nesantis ūkininko partneriu ar žemės ūkio veiklos subjektu.

Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatyme (Žin., 2006, Nr. [73-2762](#); 2009, Nr. [86-3638](#)), Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatyme (Žin., 2004, Nr. [4-26](#)), Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatyme (Žin., 2003, Nr. [48-2106](#)), Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme (Žin., 2008, Nr. [47-1747](#)), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme (Žin., 1991, Nr. [36-969](#); 2004, Nr. 83-2983), Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (Žin., 2002, Nr. [73-3085](#); 2009, Nr. [25-978](#)), Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatyme (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537) bei Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme (Žin., 2002, Nr. [72-3009](#); 2008, Nr. [81-3174](#)) vartojamas sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-303](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4363 (2011-07-19), i. k. 1112230ISAK00A1-303

II. DARBO RINKOS STEBĖSENA

3. Darbo rinkos stebėseną sudaro:

3.1. darbo ieškančių asmenų registravimas ir apskaita;

3.2. laisvų darbo vietų registravimas ir skelbimas;

3.3. padėties darbo rinkoje vertinimas ir jos pokyčių prognozavimas;

3.4. užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo

efektyvumo vertinimas.

4. Darbo rinkos stebėsenos tikslas – sudaryti prielaidas efektyviai įgyvendinti užimtumo rėmimo sistemos tikslus ir uždavinius.

5. Darbo rinkos stebėsenos vykdymo sąlygos:

5.1. kiekviena teritorinė darbo birža vykdo jai priskirtos teritorijos darbo rinkos stebėseną, Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama – Lietuvos darbo birža) vykdo šalies darbo rinkos stebėseną;

5.2. teritorinės darbo biržos, registruodamos darbo ieškančius asmenis, nustato darbo pasiūlą;

5.3. ieškantys darbuotojų darbdaviai, informuodami teritorines darbo biržas apie laisvas darbo vietas, suteikia joms informaciją apie darbo paklausą;

5.4. užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančios įstaigos pagal joms priskirtą kompetenciją ir funkcijas, siekdamos suderinti darbo pasiūlą ir paklausą, vertina padėtį darbo rinkoje ir atlieka jos pokyčių prognozavimą;

5.5. užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančios įstaigos vertina užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo efektyvumą ir viešai skelbia vertinimo rezultatus;

5.6. laikomasi šio Aprašo 6 punkte nurodytų stebėsenos principų;

5.7. darbo rinkos stebėsenos rezultatai skelbiami viešai.

6. Darbo rinkos stebėsenos principai:

6.1. tikslingumas – renkami tik tie duomenys ir informacija, kurie yra reikalingi ir tinkami darbo rinkos stebėsenai atlikti ir būtų naudojami šio Aprašo 48 punkte numatytiems veiksams atlikti;

6.2. sistemingumas – darbo rinka stebima planingai, suderintai ir laikantis tęstinumo;

6.3. nešališkumas – darbo rinkos stebėseną vykdoma be išankstinio nusistatymo, laikantis profesinio nepriklausomumo nuo įvairių interesų grupių;

6.4. patikimumas – duomenys renkami, laikantis duomenų rinkimo standartų, skelbiama tikrovę atitinkanti informacija;

6.5. konfidencialumas – skelbiama tik apibendrinto pobūdžio informacija, garantuojanti asmens duomenų anonimiškumą.

III. DARBO IEŠKANČIŲ ASMENŲ REGISTRAVIMAS IR APSKAITA

7. Teritorinės darbo biržos registruoja darbo ieškančius asmenis, kurie gyvena jų nurodytoje gyvenamojoje vietoje, esančioje teritorinės darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje, ir tvarko jų bei dalyvaujančių aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse asmenų apskaitą.

8. Teritorinėse darbo biržose registruojami ne jaunesni kaip 14 metų darbo ieškantys asmenys (toliau vadinama – asmenys).

9. Asmuo vienu metu gali registruotis tik vienoje teritorinėje darbo biržoje.

10. Asmenys, registruodamiesi teritorinėje darbo biržoje, turi pateikti šiuos dokumentus:

10.1. asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą (asmens tapatybės kortelę, pasą arba naujo pavyzdžio vairuotojo pažymėjimą). Jeigu teritorinėje darbo biržoje registruojasi ne Europos Sąjungos pilietis arba asmuo be pilietybės, jis taip pat privalo pateikti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje;

10.2. kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus. Asmenys, kvalifikaciją įgiję kitoje šalyje, pateikia šių dokumentų vertimus į lietuvių kalbą. Vertimas turi būti patvirtintas asmens, išvertusio dokumentus, parašu;

10.3. valstybinio socialinio draudimo pažymėjimą (išskyrus asmenis, kuriems šis pažymėjimas nebuvo išduotas).

11. Papildomai prie registracijai būtinų šio Aprašo 10 punkte nurodytų dokumentų žemiau išvardytų grupių atstovai pateikia šiuos dokumentus:

11.1. asmenys, turintys teisę gauti nedarbo socialinio draudimo išmoką – Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatuose nurodytus dokumentus, kiti nedirbantys Lietuvos gyventojai – pažymą iš paskutinės darbovietės arba kito atleidimo iš darbo faktą, pagrindą ir datą patvirtinančio dokumento kopiją; jeigu pažymos iš paskutinės darbovietės arba kito atleidimo iš darbo faktą, pagrindą ir datą patvirtinančio dokumento nėra galimybės pateikti dėl nuo darbo ieškančio asmens nepriklausančių priežasčių – asmens prašymą dėl bedarbio statuso suteikimo. Pažymą iš paskutinės darbovietės arba kito atleidimo iš darbo faktą, pagrindą ir datą patvirtinančio dokumento kopiją privalo pateikti tik asmenys, atleisti iš darbo iki 2009 m. gruodžio 1 d. ir kurių atleidimo iš darbo data ne vėlesnė kaip 18 mėnesių nuo kreipimosi į darbo biržą dienos;

11.2. įspėti apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus asmenys, siekiantys dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse – raštišką įspėjimą apie atleidimą iš darbo;

11.3. nedirbantys Europos Sąjungos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių piliečiai, dirbę kitose (ne Lietuvoje) Europos Sąjungos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėse – užpildytas formos pažymas: pažymą dėl laikotarpių, kurie turi būti sumuojami, skiriant nedarbo draudimo išmokas (santykiuose su Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėmis E 301 formos pažymą; santykiuose su Europos Sąjungos valstybėmis U002, U1 formos pažymas, taip pat pereinamuoju laikotarpiu iki 2012 m. gegužės 1 d. E 301 formos pažymą); pažymą dėl teisės į nedarbo draudimo išmoką išsaugojimo, jeigu ji buvo skirta (santykiuose su Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybėmis E 303 formos pažyma; santykiuose su Europos Sąjungos valstybėmis – U2 formos pažymą, taip pat pereinamuoju laikotarpiu iki 2012 m. gegužės 1 d. E 303 formos pažyma) (pagal Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1408/71 ir (EEB) Nr. 574/72 bei (EB) Nr. 883/2004 ir (EB) 987/2009);

11.4. buvę laikinieji Europos Bendrijų institucijų darbuotojai ir asmenys, dirbantys Europos Bendrijų institucijose pagal terminuotas sutartis, tapę bedarbiais pasibaigus jų tarnybai šiose institucijose – Bendrijų institucijos, kurioje dirbo, išduotą pažymos formą EB–AATC (Komisijos reglamentas (EB) Nr.780/2009);

11.5. asmenys, kurie pagal Užimtumo rėmimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalį laikomi darbo rinkoje papildomai remiamais – dokumentus, patvirtinančius šią teisę, išskyrus asmenis, nurodytus minėto straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10 ir 15 punktuose.

12. Teritorinės darbo biržos darbuotojas užpildo kompiuteriu arba pateikia užpildyti įsiregistruojančiam asmeniui Darbo ieškančio asmens kortelę, kurios formą, suderinus su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, tvirtina Lietuvos darbo biržos direktorius. Asmeniui registruojantis pakartotinai, patikslinami darbo biržos duomenų bazėje esantys duomenys ir atspausdinama Darbo ieškančio asmens kortelė. Užpildytą Darbo ieškančio asmens kortelę pasirašo teritorinės darbo biržos specialistas ir įsiregistruojantis asmuo.

13. Informacija apie asmenis, pateikta Darbo ieškančio asmens kortelėje, kaupiama duomenų bazėje, kurią administruoja Lietuvos darbo birža.

14. Teritorinė darbo birža užtikrina, kad duomenys apie registruotus asmenis būtų tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [63-1479](#); 2003, Nr. [15-597](#)) bei kitų teisės aktų nuostatomis. Teritorinėje darbo biržoje registruotam darbo ieškančiam asmeniui pakeitus gyvenamąją vietą, jo prašymu asmens duomenys priskiriami teritorinei darbo biržai, aptarnaujančiai teritoriją, į kurią darbo ieškantis asmuo persikelia. Ši perima elektroninius darbo ieškančio asmens duomenis ir apskaitą bei tęsia registraciją.

15. Asmenys gali įsiregistruoti pasirinktoje teritorinėje darbo biržoje, pasinaudoję darbo biržos internetinėje svetainėje www.ldb.lt prieinama e.paslauga „Išankstinė registracija darbo biržoje“. Įsiregistravusieji internetu per 5 darbo dienas su šio Aprašo 10, 11 punktuose nurodytais dokumentais turi atvykti į teritorinę darbo biržą registracijos faktui patvirtinti. Asmeniui neatvykus į teritorinę darbo biržą per 5 darbo dienas, išankstinė registracija panaikinama.

16. Teritorinėje darbo biržoje įsiregistravusiam asmeniui įteikiama individuali Darbo ieškančio asmens atmintinė, kurios formą ir pildymo tvarką nustato Lietuvos darbo biržos direktorius.

17. Įregistruotas asmuo, įgijęs profesinę kvalifikaciją kitoje šalyje ir siekiantis dirbti pagal profesiją, įtrauktą į Lietuvos Respublikoje reglamentuojamų profesijų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. A1-337 (Žin., 2008, Nr. [119-4515](#)), turi turėti jo profesinės kvalifikacijos pripažinimo dokumentą, išduotą atitinkamos kompetentingos institucijos, jei jo profesinė kvalifikacija nebuvo pripažinta Lietuvos Respublikoje. Kompetentingos institucijos ir jų reguliavimo sričiai priskirtų reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo tvarkų aprašai bei kita susijusi informacija viešai skelbiama internetinėje svetainėje www.profesijos.lt.

18. Įregistravus asmenį, teritorinės darbo biržos specialistas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo asmens įregistravimo kreipiasi į:

18.1. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau vadinama – VSDFV), Valstybinę mokesčių inspekciją prie Finansų ministerijos, Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrą, tvarkantį Ūkininkų ūkių registrą ir Žemės ūkio ir kaimo verslo registrą, dėl duomenų apie asmens darbinę veiklą, draudžiamąsias pajamas, individualios veiklos, įskaitant žemės ūkio, miškininkystės ar alternatyvios veiklos, vykdymą;

18.2. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl duomenų apie darbingumo, neįgalumo lygį ar profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį bei darbo pobūdį ir sąlygas;

18.3. į savivaldybės archyvą dėl duomenų apie asmens darbinę veiklą ir draudžiamąsias pajamas pateikimo, jeigu asmuo, atleistas iš darbo iki 2009 m. gruodžio 1 d., nepateikė pažymos iš paskutinės darbovietės apie darbą įstaigoje (įmonėje) dėl to, kad įmonė likviduota ar bankrutavusi, arba į VSDFV Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrių, jeigu įregistruojamas asmuo, kuris yra dirbęs karinių ir joms prilygintų struktūrų sistemoje.

19. Teritorinės darbo biržos specialistas pagal duomenis, gautus iš VSDFV, nustatęs, kad asmuo yra įmonės savininkas, sutikrina su Juridinių asmenų registro duomenimis, ar įmonei suteiktas likviduojamos įmonės statusas.

20. Teritorinei darbo biržai gavus iš šio Aprašo 18 ir 19 punkte nurodytų institucijų ir valstybės registrų informaciją, asmenims, atitinkantiems bedarbio apibrėžimą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo registracijos darbo biržoje dienos suteikiamas bedarbio statusas. Jis gali būti stabdomas, atstatomas, keičiamas, nenutraukus registracijos. Jo netenkama atvejais, nustatytais šio Aprašo 25 punkte.

20¹. Teritorinėje darbo biržoje įregistruotam asmeniui pageidaujant, informavimas apie priimtus individualius administracinius aktus, kurie yra skirti asmeniui arba kurie turi tiesioginį poveikį asmens teisėms ir pareigoms, vykdomas asmens pasirinkta ir Darbo ieškančio asmens kortelėje nurodyta nuotolinio paslaugų teikimo priemone.

Papildyta punktu:

Nr. [A1-10](#), 2012-01-10, Žin., 2012, Nr. 7-217 (2012-01-12), i. k. 1122230ISAK000A1-10

21. Vykdydamos įregistruotų asmenų, negavusių bedarbio statuso, apskaitą, teritorinės darbo biržas juos skirsto į šias grupes:

21.1. dirbantys;

21.2. turintys įspėjimą apie atleidimą iš darbo;

21.3. besimokantys;

21.4. pensinio amžiaus;

21.5. asmenys, kuriems nustatytas iki 25 proc. darbingumo arba sunkus neįgalumo lygis;

21.6. asmenys, kuriems nustatytas profesinės reabilitacijos poreikis;

21.7. asmenys, dalyvaujantys psichologinės socialinės reabilitacijos priemonėse, aktyvinimo ir socializacijos projektuose ir programose, kurias vykdo nevyriausybinės

organizacijos, pasirašiusios bendradarbiavimo sutartis su teritorinėmis darbo biržomis.

22. Teritorinėse darbo biržose įregistruoti asmenys, pasikeitus jų duomenims, nurodytiems Darbo ieškančio asmens kortelėje, privalo per 3 darbo dienas nuo naujų aplinkybių atsiradimo dienos apie tai pranešti teritorinei darbo biržai. Priklausomai nuo keičiamų duomenų, nuo pranešimo gavimo dienos asmens statusas keičiasi į vieną iš šio Aprašo 21 punkte nurodytų grupių statusų.

Asmenims, laiku nepateikusiems informacijos dėl duomenų, nurodytų Darbo ieškančio asmens kortelėje, pasikeitimo, suteiktas statusas keičiamas nuo duomenų pasikeitimo dienos.

23. Bedarbio statusas sustabdomas:

23.1. bedarbiams, dalyvaujantiems aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir gaunantiems darbo užmokestį ar pagal Užimtumo rėmimo įstatymą mokamą mokymo stipendiją;

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-544](#), 2010-11-24, *Žin.*, 2010, Nr. 139-7156 (2010-11-27), i. k. 1102230ISAK00A1-544

23.2. įsidarbinusiems pagal terminuotą darbo sutartį ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui;

23.3. įsigijusiems verslo liudijimą ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui.

24. Bedarbio statusas atstatomas:

24.1. bedarbiams, dalyvavusiems aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir gavusiems darbo užmokestį ar pagal Užimtumo rėmimo įstatymą mokamą mokymo stipendiją, jas užbaigus, bet neįsidarbinus iškart po priemonės baigimo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-544](#), 2010-11-24, *Žin.*, 2010, Nr. 139-7156 (2010-11-27), i. k. 1102230ISAK00A1-544

24.2. Neteko galios nuo 2010-11-28

Punkto naikinimas:

Nr. [A1-544](#), 2010-11-24, *Žin.*, 2010, Nr. 139-7156 (2010-11-27), i. k. 1102230ISAK00A1-544

24.3. įsidarbinusiems pagal terminuotą darbo sutartį bei įsigijusiems verslo liudijimą ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui, šiam terminui pasibaigus.

25. Bedarbio statuso netenkama:

25.1. asmeniui įsidarbinus; įsigijus verslo liudijimą ar sudarius autorinę, paslaugų teikimo ar kitokią atlygintiną sutartį ilgesniam kaip 6 mėn. laikotarpiui; įregistravus ūkį Ūkininkų ūkių registre arba tapus ūkininko partneriu, įregistravus žemės ūkio ir kaimo valdas Žemės ūkio ir kaimo verslo registre; pradėjus individualią veiklą pagal individualios veiklos vykdymo pažymą, įsteigus individualią įmonę ar atnaujinus laikinai nevykdytos individualios įmonės veiklą arba pradėjus vykdyti kitą individualią veiklą, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme;

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-303](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4363 (2011-07-19), i. k. 1112230ISAK00A1-303

25.2. bedarbiui atsisakius siūlomo tinkamo darbo;

25.3. bedarbiui be pateisinamų priežasčių, kaip nustatyta Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1656 (*Žin.*, 2004, Nr. [186-6930](#)), neatvykus į teritorinę darbo biržą jo individualioje Darbo ieškančio asmens atmintinėje nustatytu laiku priimti pasiūlymo dirbti arba dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse;

25.4. bedarbiui be pateisinamos priežasties, kaip nustatyta Nedarbo socialinio draudimo išmokų nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1656 (*Žin.*, 2004, Nr. [186-6930](#)) atsisakius arba laiku neatvykus dalyvauti jo Individualiame užimtumo veiklos plane numatytoje aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse;

25.5. be svarbių priežasčių, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintame Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių

įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos apraše, nutraukus profesinį mokymą arba atsisakius įsidarbinti pagal suteiktą kvalifikaciją ar įgytą kompetenciją Užimtumo rėmimo įstatymo 23 straipsnio 7 dalyje nurodytomis sąlygomis;

25.6. bedarbiui atsisakius teritorinės darbo biržos siūlomo sveikatos patikrinimo, kad būtų nustatytas tinkamumas darbui;

25.7. kai, pasikeitus duomenims, nurodytiems asmens Darbo ieškančio asmens kortelėje, asmuo nebeatitinka bedarbio apibrėžime nurodytų sąlygų ir apie tai praneša teritorinei darbo biržai, kaip nurodyta šio Aprašo 22 punkte;

25.8. darbo biržai gavus oficialią informaciją, patvirtinančią, kad asmuo neatitinka bedarbio apibrėžime nurodytų sąlygų, asmeniui laiku nepranešus apie duomenų, nurodytų jo Darbo ieškančio asmens kortelėje, pasikeitimus;

25.9. viešuosius darbus dirbantį bedarbį, atleidus iš darbo pagal Darbo kodekso 136 straipsnio 3 dalį;

25.10. pasibaigus leidimo asmeniui gyventi Lietuvos Respublikoje galiojimo laikui;

25.11. dėl privalomosios karinės tarnybos;

25.12. įsiteisėjus teismo sprendimui arba kai įsiteisėja teismo nuosprendis, pagal kurį darbuotojas nuteisiamas bausme, dėl kurios jis negali teritorinėje darbo biržoje tęsti darbo paieškos;

25.13. asmens pageidavimu;

25.14. mirties atveju.

26. Asmenims, netekusiems bedarbio statuso dėl šio Aprašo 25 punkte, išskyrus šio Aprašo 25.7 punktą, nurodytų priežasčių, registracija darbo biržoje nutraukiama.

27. Asmenys, netekę bedarbio statuso dėl šio Aprašo 25.7 punkte nurodytų priežasčių, jiems pageidaujant, priskiriami prie vienos iš šio Aprašo 21 punkte nurodytų įregistruotų asmenų grupių; šiuo atveju registracija darbo biržoje pratęsiama.

28. Asmenys, kurie neteko bedarbio statuso dėl šio Aprašo 25.2 – 25.6 ir 25.8, 25.9 punkte nurodytų priežasčių bei asmens pageidavimu, jam dalyvaujant aktyvios darbo rinkos politikos priemonėje, pakartotinai teritorinėje darbo biržoje gali registruotis ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo registracijos nutraukimo.

IV. LAISVŲ DARBO VIETŲ REGISTRAVIMAS IR SKELBIMAS

29. Ieškantys darbuotojų darbdaviai turi informuoti teritorines darbo biržas apie laisvas darbo vietas Lietuvos Respublikoje, darbo funkcijas, darbo pobūdį, darbo apmokėjimo ir kitas sąlygas bei pretendentams įsidarbinti keliamus kvalifikacinius reikalavimus.

30. Teritorinės darbo biržos registruoja laisvas darbo vietas ir skelbia jas viešai.

31. Ieškantis darbuotojų darbdavys apie laisvą darbo vietą informuoja teritorinę darbo biržą jam patogiu būdu:

31.1. susitikimo su teritorinės darbo biržos darbuotojais metu užpildydamas Laisvų darbo vietų registracijos kortelę, kurios formą nustato ir, suderinę su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, patvirtina Lietuvos darbo biržos direktorius;

31.2. išspausdindamas Lietuvos darbo biržos interneto svetainėje skelbiamą Laisvų darbo vietų registracijos kortelės elektroninę formą, ją užpildydamas ir persiųsdamas į pageidaujamą teritorinę darbo biržą paprastu paštu, faksu arba elektroniniu paštu;

31.3. užpildydamas Laisvų darbo vietų registracijos kortelę Lietuvos darbo biržos interneto svetainėje;

31.4. paskambindamas į teritorinę darbo biržą telefonu ir suteikdamas informaciją, reikalingą Laisvų darbo vietų registracijos kortelei užpildyti, teritorinės darbo biržos darbuotojui žodžiu.

32. Pasikeitus aplinkybėms (įdarbinus asmenį į registruotą laisvą darbo vietą, nusprendus ją panaikinti ar esant kitoms aplinkybėms) ieškantys darbuotojų darbdavys turi nedelsdamas informuoti teritorinę darbo biržą vienu iš šio Aprašo 31 punkte nurodytų būdų

arba atnaujinti, pakeisti ar panaikinti informaciją apie jo registruotas laisvas darbo vietas Lietuvos darbo biržos interneto svetainėje.

33. Teritorinės darbo biržos nedelsdamos registruoja laisvas darbo vietas laisvų darbo vietų duomenų banke ir jas skelbia viešai savarankiškos informacijos paieškos sistemoje, internetinėje darbo biržoje, informacijos ir konsultacijų bei jaunimo darbo centruose, kitose atviro informavimo vietose. Darbdaviui pageidaujant, darbo vieta gali būti skelbiama EURES darbo vietų duomenų bazėje.

34. Teritorinė darbo birža prižiūri, kad duomenys apie laisvas darbo vietas būtų išsamūs bei pretendentams keliama reikalavimai atitiktų Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo (Žin., 1998, Nr. [112-3100](#)) bei Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo (Žin., 2003, Nr. [114-5115](#); 2008, Nr. [76-2998](#)) nuostatas.

35. Suderinusi su ieškančiais darbuotojų darbdaviais, teritorinė darbo birža nedelsdama atnaujina, papildo, keičia ar naikina informaciją apie laisvas darbo vietas laisvų darbo vietų duomenų banke.

V. PADĖTIES DARBO RINKOJE VERTINIMAS IR JOS POKYČIŲ PROGNOZAVIMAS

36. Padėties darbo rinkoje vertinimo tikslas – nustatyti šalies ir atskirų teritorijų darbo rinkos būklę.

37. Padėties darbo rinkoje pokyčių prognozavimo tikslai:

37.1. numatyti besikreipiančiųjų į teritorinės darbo biržas srautus, jų struktūrą profesiniu, demografiniu bei socialiniu požiūriu;

37.2. numatyti darbo jėgos paklausą bei jos pokytį pagal profesijas, ekonomines veiklas, įmonių dydį;

37.3. įvertinti užimtumo rėmimo priemonių bei darbo rinkos paslaugų poreikį.

38. Padėties darbo rinkoje vertinimas ir jos pokyčių prognozavimas atliekamas pagal:

38.1. duomenis apie registruotus ir į apskaitą įtrauktus darbo ieškančius asmenis, laisvas darbo vietas ir jų kitimo tendencijas bei pagal darbdavių apklausas darbo jėgos poreikiui nustatyti;

38.2. šalies ūkio būklę ir vystymosi prognozes – Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamą ekonominės raidos statistiką, demografinių ir makroekonominių rodiklių analizės rezultatus ir išvadas; Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos skelbiamos ūkio padėties ir ūkio plėtros prognozes bei atliktų mokslinių tyrimų rezultatus;

38.3. užimtumo rėmimo priemonių gyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo efektyvumo rezultatus;

38.4. kvalifikacijų ir kvalifikuotų specialistų poreikio prognozę;

38.5. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės renkamus darbo rinkos statistikos duomenis – Gyventojų užimtumo tyrimo rezultatus, renkamus laisvų ir užimtų darbo vietų duomenis bei verslo tendencijų apklausos rezultatus;

38.6. mokslinių tyrimų darbus.

39. Užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančios įstaigos pagal joms priskirtą kompetenciją ir funkcijas atlieka padėties darbo rinkoje vertinimą ir jos pokyčių prognozavimą.

40. Lietuvos darbo birža teikia statistinę informaciją apie padėtį darbo rinkoje Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, kitoms suinteresuotoms institucijoms bei skelbia ją viešai Lietuvos darbo biržos direktoriaus nustatyta tvarka. Statistinės atskaitomybės formos ir duomenų pateikimo terminai bei tvarka, suderinti su Statistikos departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, tvirtinami socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu.

41. Lietuvos darbo birža atlieka trumpalaikę (iki 1 metų trukmės) kvalifikacijų ir

kvalifikuotų specialistų poreikio prognozę, nustato būsimas darbo vietas, į kurias švietimo įstaigų planuojamas parengti specialistų kiekis nepakankamas.

Būsimos darbo vietas, į kurias švietimo įstaigų planuojamas parengti specialistų kiekis nepakankamas, nustatomos atliekant darbdavių apklausas, kurios profesinio mokymo organizavimo poreikio numatymui gali būti vykdomos kas ketvirtį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-20](#), 2012-01-17, Žin., 2012, Nr. 10-400 (2012-01-21), i. k. 1122230ISAK000A1-20

42. Lietuvos darbo birža rengia padėties darbo rinkoje vertinimo ataskaitas (metines, pusmetines, ketvirtines) bei darbo rinkos prognozes ir jas skelbia viešai.

42.1. Ataskaitose dėl darbo rinkos padėties bei jos pokyčių prognozėje skelbiama:

42.1.1. analitinės išvados, suformuluotos remiantis informacija, aprašyta šio Aprašo 38 punkte;

42.1.2. esamas ir prognozuojamas bedarbių skaičius;

42.1.3. darbo vietų kaita įmonėse pagal ūkio sektorius;

42.1.4. duomenys apie įsteigtas ir likviduotas darbo vietas pagal profesijas;

42.1.5. informacija apie įsidarbinimo galimybes šalyje ir apskrityse.

42.2. Ketvirtinių ir metinių ataskaitų turinys, pateikimo terminai bei tvarka nustatomi kasmet socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu.

VI. UŽIMTUMO RĖMIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO IR DARBO RINKOS PASLAUGŲ TEIKIMO EFEKTYVUMO VERTINIMAS

43. Užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo efektyvumo vertinimo tikslas – įvertinti teritorinių darbo biržų įgyvendintų užimtumo rėmimo priemonių veiksmingumą bei darbo rinkos paslaugų kokybę.

44. Užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančios įstaigos užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo efektyvumą vertina:

44.1. remdamosi statistiniais duomenimis bei panaudodamos Europos Sąjungos ir nacionaliniu lygmeniu suderintus rodiklius;

44.2. atlikdamos darbo ieškančių asmenų, darbdavių apklausas;

44.3. remdamosi mokslinių tyrimų darbais.

45. Užimtumo rėmimo priemonių ir darbo rinkos paslaugų teikimo efektyvumo vertinimas vykdomas pagal konkrečias metodikas, suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir patvirtintas Lietuvos darbo biržos direktoriaus įsakymu.

46. Užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančios įstaigos, atlikdamos užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo efektyvumo vertinimą, atsižvelgia į darbo rinkos padėtį šalyje ir aptarnaujamose teritorijose, Lietuvos užimtumo politikos prioritetus bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos einamiems metams suformuluotus Lietuvos darbo biržos veiklos tikslus ir uždavinius.

47. Užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimo ir darbo rinkos paslaugų teikimo efektyvumo vertinimo rezultatai skelbiami viešai.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Darbo rinkos stebėsenos rezultatai naudojami:

48.1. užimtumo rėmimo, švietimo ir profesinio mokymo, ekonominei, socialinei ir regioninei politikai formuoti bei įgyvendinti;

48.2. lėšų, reikalingų užimtumo rėmimo priemonėms ir darbo rinkos paslaugoms finansuoti, poreikiui nustatyti;

48.3. užimtumo rėmimo projektams rengti ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšoms panaudoti;

48.4. užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių įstaigų veiklai vertinti.

49. Šio Aprašo laikymąsi kontroliuoja Lietuvos darbo birža ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

50. Ginčai dėl šio Aprašo taikymo, bedarbio statuso nesuteikimo ir darbo ieškančių asmenų registracijos teritorinėje darbo biržoje nutraukimo teisėtumo nagrinėjami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-359](#), 2010-07-22, Žin., 2010, Nr. 89-4744 (2010-07-27), i. k. 1102230ISAK00A1-359

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-359](#), 2010-07-22, Žin., 2010, Nr. 89-4744 (2010-07-27), i. k. 1102230ISAK00A1-359

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. A1-473 "Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-544](#), 2010-11-24, Žin., 2010, Nr. 139-7156 (2010-11-27), i. k. 1102230ISAK00A1-544

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. A1-473 "Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-303](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4363 (2011-07-19), i. k. 1112230ISAK00A1-303

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. A1-473 "Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-10](#), 2012-01-10, Žin., 2012, Nr. 7-217 (2012-01-12), i. k. 1122230ISAK000A1-10

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. A1-473 "Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-20](#), 2012-01-17, Žin., 2012, Nr. 10-400 (2012-01-21), i. k. 1122230ISAK000A1-20

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. A1-473 "Dėl Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo